

A Kúria végzése

Az ügy száma: Kpk. IV. 39.341/2022/4.

A tanács tagjai: Dr. Kalas Tibor a tanács elnöke, Dr. Balogh Zsolt előadó bíró, Dr. Farkas Attila bíró

A kérelmező: hivatalból

Az ügy tárgya: a Kúria Pfv. IV. 20.795/2020/4. sorszámú ítéletének – az Alkotmánybíróság IV/3954-12/2021. ügyiratszámú határozata által történő – megsemmisítését követő eljárás meghatározása

Az Alkotmánybíróság határozatának száma: IV/3954-12/2021. ügyiratszámú határozat

Rendelkező rész

A Kúria az Alkotmánybíróság IV/3954-12/2021. ügyiratszámú határozata alapján elrendeli, hogy a Kúria polgári ügyekben eljáró tanácsa a felülvizsgálati kérelem tárgyában hozzon új határozatot.

A végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

Az ügy alapjául szolgáló tényállás

[1] Dr. Czeglédy Csaba felperes a 2018. évi általános országgyűlési választásokon független képviselőjelölt, dr. Budai Gyula alperes ugyanebben az időszakban országgyűlési képviselő és képviselőjelölt volt. A perbeli közlések idején a felperes ellen költségvetési csalás és gazdasági csalás miatt büntetőeljárás volt folyamatban.

[2] Az alperes 2017. október 9-én parlamenti felszólalásában elmondta, hogy az ügyészség vesztegetés miatt nyomozást rendelt el, mert a felperes a egyéb- károsultakat képviselő ügyvédet megzsarolta. Az alperes az országgyűlési választások kampány időszakában 2018. március 7-én sajtótájékoztatót tartott, ahol azt közölte, hogy a felperes finanszírozta Kész Zoltán független országgyűlési képviselőjelölt kampányát. A 2018. április 4-én tartott újabb sajtótájékoztatón felhívta Kész Zoltánt válaszoljon arra, hogy hol van az a pénz, amelyet a felperestől kapott a 2014-es választási kampányának finanszírozására. Azt is nyilatkozta, hogy a felperes és „bűnszervezete” támogatja baloldali és „álfüggetlen” jelöltek kampányát, köztük Kész Zoltánét is, akinek ötvenmillió forintot adott erre a célra. Kérdésként vetette fel, hogy Kész Zoltán egyeztetett-e a Demokratikus Koalíció elnökével, valamint az MSZP vezetésével kampánya finanszírozásával kapcsolatban. Hozzátette: két egymástól

független tanú állítása szerint, a jelenleg is előzetes letartóztatásban lévő felperes pénzzel támogatta Kész Zoltán kampányát, az érdekeltségébe tartozó H.O. Zrt. által foglalkoztatott diákok pedig munkájukkal segítették a kampányt.

[3] A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes megsértette a felperes jó hírnévhez való jogát azzal, hogy valótlanul állította, hogy a felperes ötven millió forinttal támogatta Kész Zoltán kampányát, az érdekeltségébe tartozó H.O. Zrt. által foglalkozott diákok munkájukkal segítették a kampányt továbbá, hogy az ügyészség vesztegetés miatt nyomozást rendelt el. Kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, elégtétel adására és 1.000.000 forint sérelemdíj kötelezését.

[4] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, a felperest a perköltség valamint az illeték megtérítésére kötelezte. Indokolásában az összes körülmény mérlegelése alapján az alperes közléseit politikai véleménynek minősítette. A kijelentések vélemény jellegét abban látta, hogy ezeket az alperes a sajtó által közölt információkra alapozta, a sajtóértesüléseket nem torzította el, azokat közérdeklődésre számot tartó ügyben fejtette ki és utalt két egymástó független tanú állítására is. Az ilyen módon kifejtett vélemény pedig kifejezőmódjában nem volt indokolatlanul bántó, sértő és megalázó.

[5] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és a felperest a perköltség, valamint az illeték megfizetésére kötelezte. A másodfokú bíróság egyetértett a felperessel abban, hogy a hivatkozott közlések bizonyítható és cáfolható tényállítások. Álláspontja szerint abból, hogy a közlések tényállítások és valóságtartalmuk nem bizonyított, nem következik az, hogy a felperes személyiségi jogi igénye alapos. A másodfokú bíróság annak tulajdonított nagyobb jelentőséget, hogy az alperes kampányidőszakban, politikusként, a parlamenti felszólalás keretei között, sajtóinformációkra alapozva tette meg állításait. Álláspontja szerint annak állítása, hogy a felperes pénzt adott egy független jelölt támogatására, a felperes megítélése szempontjából kisebb súlyú pontatlanság, az pedig, hogy a pénz a felperes büntetőügye szerinti bűncselekmény elkövetéséből származik, következtetés. A vesztegetéssel kapcsolatban az alperes a valóságnak megfelelően állította, hogy feljelentés történt. A feljelentés kiegészítésére történő felhívás és a nyomozás elrendelése közti különbség az átlagos befogadó számára olyan kisebb súlyú pontatlanság, amelyhez képest a személyiségi jogvédelem eszközeinek alkalmazása szükségtelen és aránytalan lenne.

[6] A felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán eljáró Kúria a jogerős ítéletet részben megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jó hírnévhez fűződő személyiségi jogát. Az alperest eltiltotta a további jogsértéstől, elégtétel adására és 200.000 forint sérelemdíj fizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, rendelkezett a perköltség, valamint az illeték viseléséről. A Kúria nem értett egyet a másodfokú bírósággal a sajtótájékoztatón elhangzott közlések megítélésével kapcsolatban. Kiemelte, a választási kampány keretein belül tett kijelentések akkor értékelhetők tényállításként, ha annak legalább „vékony ténybeli alapja” van. A ténybeli alap igazolása a PK. 14. számú állásfoglalás alapján az alperes kötelezettsége. Az alperes nem a felperes politikai nézetével vagy alkalmasságával összefüggésben fogalmazott meg véleményt, hanem valótlanul állította, hogy a veszprémi képviselőjelölt kampányát finanszírozta, illetve a hozzá köthető vállalkozáson keresztül diákmunkásokat biztosított a kampány folytatásához. A Kúria szerint a valótlan állítások a tárgyi súlyuknál fogva is megalapozzák a személyiségi jogsértést, amelyek megtételénél az alperes a tőle elvárható gondosságot nem tanúsította.

[7] A Kúria a parlamenti felszólalással összefüggésben kiemelte, hogy a vonatkozó időszakban még nem volt választási kampány, ezért a speciális mérlegelési tesztek nem érvényesülnek. Nem értett egyet a másodfokú bíróság azon érvelésével sem, hogy a

feljelentés kiegészítése és a nyomozás elrendelése között a különbség csekély súlyú. A Kúria álláspontja szerint, a jogász végzettségű alperessel szemben az elvárhatóság magasabb mércéje érvényesül, hiszen pontosan ismernie kellett, hogy a két cselekmény között a különbség valójában jelentős.

[8] A Kúria ítéletével szemben az alperes – az Alkotmánybíróság előtti eljárásban indítványozó –terjesztett elő alkotmányjogi panaszt. Előadta, hogy a véleménynyilvánításhoz való joga azáltal sérült, hogy a Kúria az Alaptörvény több rendelkezését hibásan értelmezte és eltért az Alkotmánybíróság által kidolgozott következetes gyakorlattól.

Az Alkotmánybíróság határozata

[9] Az Alkotmánybíróság a sajtótájékoztatókon elhangzottakkal kapcsolatban három kijelentést vizsgált: a két politikus kapcsolatára, az alapügy felperese által fenntartott bünszervezetre, valamint az alapügy felperese által egy másik politikus kampányára nyújtott anyagi támogatásra és a támogatás elszámolhatóságára vonatkozó közléseket. Az Alkotmánybíróságnak abban kellett döntenie, hogy a sérelmezett állítások tényállításoknak minősülnek és azokra tisztán a bizonyíthatósági teszt az irányadó vagy tartalmaznak véleménynyilvánítási elemet, amit a kampányidőszakra tekintettel politikai véleményként kell értékelni. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a két politikus közti kapcsolat tényyszerűségét az eljáró bíróságok vizsgálták, annak valóságát igazoltnak találták, ezért a bizonyíthatósági teszt alapján megengedhető volt az erre irányuló kijelentés. Az indítványozó azon állítása, hogy az alapügy felperesével összefüggésbe hozott politikus bünszervezetet tart fenn a politikusok közti vitában megjelenő túlzó, de általánosító kifejezés volt. Az általánosító, leegyszerűsítő mondat önmagában értékítéletnek tekintendő, figyelemmel arra, hogy az érintett politikussal szemben nem először indult bünvádi eljárás. Ezen túlmenően az indítványozó nem állította, hogy a felperes a bünszervezet tagja lenne, az esetlegesen levonható ellentétes következtetés miatt a vonatkozó közlés nem tekinthető tényállításnak. Az anyagi juttatással összefüggésben tett kijelentés értékítéletnek minősül önmagában azért, mert a jelölt közéleti hitelességének, és függetlenségének megkérdőjelezésére irányult.

[10] A parlamenti felszólalás körében tett kijelentés az Alkotmánybíróság szerint a véleményszabadság oltalma alá vonható, és mint ilyen az Alaptörvény IX. cikkének különösen kiemelt védelme vonatkozik rá. Kifejtette, hogy az egyértelmű közéleti kérdés tárgyában tett megnyilvánulás a szólásszabadság fokozottabb védelmét élvez. A védelmet erősíti, hogy a felszólalás helyszíne az Országgyűlés volt, egy közszereplő egy másik közszereplőre tett állításokat, amelyet az indítványozó az ügyészség által elrendelt nyomozásra alapított. Az ilyen állításokból levont következtetés túlzó és meghökkentő, a felperes alkalmasságára és függetlenségére utal, ezért – összhangban az alkotmánybírósági gyakorlattal – véleménynyilvánítási elemet tartalmaz.

[11] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta, hogy a választási kampány szabad folyását védő gyakorlata nem jelenti azt, hogy a jelöltek bármilyen valótlan információt, állítást terjeszthetnek egymásról. Amennyiben a kijelentéseknek észszerűen még a kampány körülményei között sem tulajdonítható olyan jelentés, a mely szerint a közlést a választók az érintett múlt- vagy jövőbeli politikájára vagy a jelölt alkalmasságára vonatkozó politikai véleményként értelmezik, akkor helye lehet a közlő felelősségre vonásának.

A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria Pfv.IV.20.795/2020/4. számú ítéletében az indítványozó sajtótájékoztatóján, valamint parlamenti felszólalásában elhangzó kijelentéseket nem az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésével összhangban ítélte meg, ezért azt megsemmisítette.

A döntés indoklása

[12] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 427. § (1) bekezdés b) pontja szerint, ha az Alkotmánybíróság megállapítja a bírói döntés alaptörvény-ellenességét és a bírósági határozatot megsemmisíti, az alkotmányjogi panaszorvoslásának eljárási eszközét – az Alkotmánybíróság határozata alapján és a vonatkozóeljárási szabályok megfelelő alkalmazásával – a Kúria állapítja meg.

[13] A Pp. 427. § (2) bekezdés c) pontja szerint a Kúria az alkotmányjogi panasz orvoslása érdekében – ha az Alkotmánybíróság a bíróság határozatát megsemmisítette – az Alkotmánybíróság határozatából következően az első vagy a másodfokon eljáró bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja, vagy a felülvizsgálati kérelem tárgyában új határozat hozatalát rendeli el. A Pp. 428. § (2) bekezdése szerint ebben az esetben az eljáráshivatalból indul, s a Pp. 428. § (1) bekezdése alapján a Kúria soron kívül jár el.

[14] A fentiekre tekintettel a Kúria elrendelte, hogy a Kúria P.IV. tanácsa a felülvizsgálati kérelem tárgyában hozzon új határozatot. Az új eljárásra a Kúria azt az iránymutatást adja, hogy az Alkotmánybíróság IV/3954-12/2021. számú határozata szerint a sérelmezett közlések egyrészt igazolt tényállítást másrészt az Alaptörvény IX. cikke (1) bekezdésének oltalma alatt álló véleménynyilvánítási elemeket tartalmaznak.

Záró rész

[15] A döntés elleni jogorvoslatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. április 11.

Dr. Kalas Tibor s.k. a tanács elnöke, Dr. Balogh Zsolt s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró

A kiadmány hitelével: